

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Novodobne prikazni.

Zgodovina nam pripoveduje, kako so v srednjem veku najemali nemški knezi in drugi klativitezi krepke možake, katere so potem ukovali v železje in oboroževali z dolgimi sulicami ter s tako surovo druhaljo so nosili toliko hvalisano nemško kulturo v sosednje slovanske dežele s tem, da so požigali, morili in ropali, sploh se mastili z žulji pridnega in miroljubnega ratarja. Te bojvne ime novali so suličarje, Lanzknechte, ker je bila sulica njihovo glavno orožje. Načelnik tej nagnusnej sodrgi se je zval obrist, njegovim podpoveljnikom pa se je reklo glavarji, Hauptleute, ostalim pa hlapci, Knechte. Obristova naloga pa nij bila samo poveljništvo, nego bilo mu je tudi izplačevati svojim najemnikom dogovorjeno plačo, sold. Ker pa naš namen nij obširno pisati o teh srednjeveških nositeljih nemške kulture, naj povedano zadostuje.

Ampak mi smo si dali denes nalogo, Slovence opozoriti na novo prikazen moderne nemške kulture, katere zastopniki so naši „moderni Lanzknechte“. Kdo pa so ti? Čujem vprašati prijazne čitatelje. Le malo potrpljenja, še prekmalu jih izveste. — Predlansko jesen je neki novošegen nemšk klativitez na Dunaji ustanovil „nemško šolsko društvo“, kojega pravi namen je: narediti iz raznih narodov naše širne Avstrije čiste, polnokrvne Nemce. Po pregovoru: „da denar železna vrata prebije“, začelo je to društvo pobirati po vseh nemških deželah in povsod, kjer se nahaja kako renegatsko gnezdo, denarne doneske za „sold-kaso“ modernih „Lanzknechtov“. Nadalje se je to društvo obrnilo s prošnjo do vseh renegatov, ki so posebno na glasu, naj vstopijo v službo kot obristi modernih Lanzknechtov. Tudi v belo Ljubljano je prifrčalo nekega dne belo pismo na našega najčrnejšega renegata.

To pismo je imelo dober uspeh, kajti malo tednov pozneje odprl je najeti obrist svoj „Werbe-Bureau“ v Blatnih ulicah, od koder teden za tednom vabi s hripavim glasom v svojem „blatu“ moderne Lanzknechte v nemško službo, obetaje jim „sold“ petdesetih goldinarjev. Mesec dni pozneje zatrobi obrist za Kranjsko z velikim veseljem, da ima uže toliko številno krdelo Lanzknechtov, da sedaj koj lahko ž njimi naskoči zadnje pozicije Slovencev t. j. slovenske ljudske šole.

No, sedaj mislim, čest. čitatelj, si uže uganil, kdo so ti moderni Lanzknechte. Ta zalega nij nihče drugi, nego breznačajni „šomaštri“ iz Pirker-Simove demoralizatorične šole; le tem revam na duhu je bilo mogoče stopiti v nemški „sold“ našega črnega obrista, le ti lačenpergerji se ne sramujejo postati hlapčoni tega prototipa vseh renegatov, kojega strasti osušene roke so povsod zraven, kjer velja zavirati slovenski napredek!

Pred tremi tedni pa je ta čudni obrist spet zatrobil v svoj „blat“, da je ravnokar izplačal „sold“ svojim lačnim Lanzknechtom za lansko leto. Mi smo pričakovali, da bode ta smešni vitez svojemu krdelu kupil dragoceno zastavo, ga dal skupno fotografirati in sliko razobesiti v Bambergovej prodajalnici, ker sam trdi, da so to Judeževi srebernjaki „Ehregabe“. Ali stari lisjak nij dal svojih hlapčonov niti fotografirati, niti je njihova slavna (?) imena objavil, ker zvita buča dobro vé, da bi bilo to dotičnim ne na čast, nego v največjo sramoto. S tem pa tudi nehote nam prizna, da je to krtovo delo, prokletu početje, in da tista darila nijso „Ehregabe“, temveč pravcati nemški „sold“ modernih Lanzknechtov!

Toda obrist in njegova druhal naj bi se bila domislila, predno je začela novi nemir po slovenske zemlji sejati, starega nemškega pregovora: „es ist nichts so fein gesponnen, es kommt endlich an

die sonnen“, kajti mi imamo rodoljube po deželi, kateri tem izdajicam gledajo drobno na prste in ravno ti so nam poslali iz dotičnih krajev imena teh „nemških hlapčonov“ ter so vsakemu še pridedjali dovtipne opazke z željo, naj jih objavimo. Po teh poročilih je za minulo leto obrist poslal „sold“ tem-le Lanzknechtom: Božiču v Žireh, ker je baje prvi sprevidel, pa ondotni kmetje ne znajo več koruna saditi brez znanja nemščine. Kuštru iz Kranja in Škrbincu iz Višnje gore, da se jima povrnejo stroški na Vesteneckovem banketu. Javoršku iz Mengiša in Golmajerju iz Moravč, ker sta se oba svojemu obristu zavezala, da bodeta v jednom desetletju vsak svoj do sedaj čisto slovensk trg spremeni v trden nemšk „burg“. Thumi, priorju trapistov v Postojini. Schwarzu iz Majerla, ki je neki mizarstvo popustil, se vpisal mej „Lanzknechte“ ter zastavil moško besedo, da nauči ves črnomeljski okraj svoje kočevarske nemščine. Ta obljuba je obrista tako razveselila, da so mu poslali „sold“ od svoje gaže. Kakor čitatelj iz imen razvidi, so ti „lauter hauptleute“, ker obrist si gotovo misli: da le šarže v dobri volji obdržim za hlapčone, zadostuje, da se jim po „soldu“ sline cedé.

Ta imena naj si zabeleži tudi prihodnja večina deželnega šolskega sveta in odbora, ko pridejo ti nemški „soldnerji“ prosit za petletnice in druge podpore. Takrat se jim bo lahko odgovorilo: kako pridete vi nas prosit podpore, saj nijste več kranjski učitelji, nego v nemškem „soldu“, obrnite se do tistega, komur služite!

Tako in jednako se bode tem kukavicam posvetilo po vsej pravici, kajti da je njihovo rogoviljenje našemu narodu pogubno, to razvidimo iz tega, kako strogo postopajo proti tem pruskim agentom česke občine, na Ogrskem pa še celo parlament. In če se jih ta dva naroda bojita, kojih narodna za-

LISTEK.

„Zbirka ljubimskih in ženitovanjskih pisem“.

To je naslov knjižici, katero je po „raznih izgledih“ sestavil F. H., založil J. Giontini, natisnila pa Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. „Tanta e molis erat“, da so tri firme sodelovale, predno je zagledalo luč sveta to delce, katero uže v naslovu več obeta, nego mu je dovoljeno. „Ženitovanjskih pisem“, katera smejo po dosedanjih postavah izdelovati izključljivo le c. kr. belezniki, v tej zbirki namreč nij, ampak le snubilna pisma, kako snubi rokodelski mojster, vdovec vdovo, reven mladenič bogato dekle in bogat mož revno dekle. Kako se delajo „ljubimska pisma“ uči uže motto:

Ti bel' papir, ti listek bel' —
Vse črno te prerisal bom
In ljub'ci pismo pisal bom.

To je prenevarno! Če dobi ljubica tako pismo vse črno prerisano, prestrašila se bode, skoči ti v Ljubljano in po njej je. Prikladneje bi utegnili biti, da si ljubček omisli takoj črn papir, mu vsaj

risati nij treba. Sicer pa gospodu F. H. radi verujemo, da „so se ljubimska pisma pisala in se bodo tudi brez tega nauka“, to je nekako tolažilno!

Izmej splošnih pravil navajamo: „Moški naj piše bolj na kratko, pa resno — ženska sme bolj na široko pisati. — Šala ali dovtip se možu prav dobro poda,“ žal, da je nijsmo v vsej knjižici zasledili, razen neprostovoljne. „Vsak naj piše, kakor mu srcé velj, pa bo najbolje zadel!“ Izvrstno, gospod Lipe, čemu ste tedaj spisali to zbirko?

Za ljubimska pisma, katera so menda večinaj poslovenjena po ne baš vzglednih nemških, se, tako priporočata pisec, „lepo podá, ako se vpletejo med tako pismo citati iz raznih pesnikov“ — in če se pišejo na lep papir. Pa tudi na lepem papirji se bode kaj čudno bralo pismo, kakeršno je na 24. strani z nadpisom: „Ljubeznjiva gospodična! — Sit sem že Vaše prevzetnosti, vse sem storil za Vas, od nog do glave sem Vas oblekel, Vašemu očetu sem plačal dolgove, vselej sem poravnal vse račune, kadar smo bili vkup v gostilni. In kako zahvalo sem za to žel? Za Vašim hrbtom sem moral čepeti in gledati, kako ste se zabavali z drugimi (— katerim ste Vi moje vino natakali). Res je, da sem se zadnjič napil“ — itd. V lepo družbo smo prišli! piscu se vsaj origi-

nalnosti ne more zanikati, pa zavidati ga nikar, kajti vidi se, da je pri Emi Schneiderjevej igral prav žalostno figuro.

Šesti oddelek obsega „pesmi ljubezni“, pet je Preširnovih, osem Jenkovih, štirinajst pa F. Haderlapovih, pa te so crême de la crême. Čujte!

Kakor ovca mati plače,
Če se jagnje izgubi,
Tak' za tabo so plakale
Moje žalostne oči.

Piše se o krokodilovih solzah, to pa nijso niti mačje solzé, nego ovčje. — Pa čitajmo dalje stran 63.:

Kaj roža pomeni rudeča?
Povej mi tica, povej!
Kaj druga modro cveteča?
Kaj tretja posušenih vej?

In sinja ti roža pomeni,
Da moraš ti priti do nje,
Po suhi, al' poti vodéni,
Čez sinje, široko morjé!

Kaj, draga, to tirjaš od mene,
Ki pot mi neznana je k vam,
In ladjice nemam nobene
In plavat' čez morje ne znam!

Kako pomenljive so te besede in kako skrbna

vednost je tako močna, kako da bi ravno mi Slovenci roke križem držali, ko vidimo, da nemčurški deželni odbor z „nemškim šolskim društvom“ tekmuje, kateri bi najel več Lanzknechtov, kajti omejeno društvo jih je sprejelo v „sold“ 6, deželni odbor pa 10, in vseh 16 ima pod komando zloglasni obrist.

Mi imamo iz dveh uzrokov sveto dolžnost stati proti tem nemškim najemnikom na straži.

1. Kot Slovenci, da ohranimo svoj mili jezik kot najdražjo zupuščino svojih prednikov, ki so se po tej lepej zemlji veselili in žalostili. Zakričimo Nemcem onstran naših mej: „Do sem in ne dalje!“ mi hočemo ostati priden, pošten in bistroumen narod, mi ne pustimo več iz sebe fabricirati nemčurških spak.

2. Kot vedno zvesti Avstrijci. Kajti če prebiramo dolge vrste doneskov za „sold kaso“ naših Lanzknechtov, nas le prepogosto v oči zbode „marka“, ki doli iz „rajha“ dohaja jedino v ta namen: vso našo prelepo Avstrijo ponemčiti, da bi mogel potem Bismarck II. ali III. kazaje na narodnostni princip vse naše dežele anektirati. Mi uže čujemo, kako nas bode naš obrist pital v svojem „blatu“ z denuncijanti; toda počasi, gospodine mi dragi! kako bi pa vi na nas kričali ceter in mordijo in zahtevali obsedno stanje, ko bi n. pr. mi avstrijski Slovani si omislili „slovansko šolsko društvo“, katero bi bilo naperjeno proti avstrijskim Nemcem, kakor je vaše proti nam in v kojega društveno kaso bi se usipali iz Rusije „rublji“?! Ja bauer, das ist was anderes, kaj ne? In vender nij „marka“ nič menj nevarna za obstanek države, kakor bi bil „rubelj“.

Ker si pa mi nikakor ne želimo se potakniti dati v pruske kosarne, pikelhavbe in „Belagerungszustand“, zato trdno pričakujemo, da bodo dotični vladni organi takoj vstavili pogubonosno rogoviljenje tega društva in njegovih pomagačev, da se bode uresničilo staro prorokovanje: Austria erit in orbe ultima!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. februarja.

V 23. dan t. m. pečal se je naš državni zbor z izimnim sodiščem za Dalmacijo. Ker v pojedinih krajih južne Dalmacije vladajo nemiri, kateri se morejo le z energičnem postopanjem odpraviti, zato se je sklenilo, da se vsi z nemiri v zvezi stoječi prestopki v nekaterih krajih izroče vojaškemu sodišču, da se ti nemiri tem hitreje in gotoveje zatro. O tej priliki je govoril dalmatinski poslanec dr. Monti in posebno poudarjal, da mora vlada zboljšati upravo v okupiranih provincijah, če hoče, da se spet vrne mir v deželo. Zakon o izimnem sodišču v Dalmaciji se je v drugem in v tretjem branji rešil. — Peticijski odsek državnega zbora je ukrenil, da se

je nevesta! Pošlje pesniku belo pismo, v njem pa rožo posušenih vej, gotovo toliko, da si s temi vejami lahko peč zakuri, kar je po zimi prav prijetno. A šegava in muhasta je, kajti veli mu, da mora čez sinje široko morje po suhi al' poti vodeni. Ker pa suhe poti preko morske ravnine ne najde, klavern toži, da plavati ne zna. Da je nevesta bolj iznajdljiva, poslala bi mu v listu razen vej še dva mehurja, in sitnosti bi bil konec, tako pa revež vzbuja naše sočutje, kakor koklja, ki vodi izvaljene racke in obupano koraca okolo male lokve, v katerej plava mladi rod.

Na strani 75. kliče pesnik brodnika:

Oj, Gašper, oj Gašper,
En tolarček imam,
Čez Savo me prepelji
In celega ti dam!

Glej, trdo sem ga služil
Okrogli ta denar;
Da vidim svojo ljubo,
Mi ni za njega mar.

Da je brodnik ime Gašper, to je zaradi lepšega, navaden brodnik bi peljal tudi ceneje, nego za tolarček. Epiteton „okrogel“ pa nij posebno potreben, ker denar na štiri vogle pri nas nij še na-

peticija diurnistov pri c. kr. uradih izročil slavnej vladi v natančno presojo, ter je ob jednem pozival vlado, naj kar najprej mogoče predloži slavnej zbornici predlog o postavi, po kateri se ima urediti stvar tako, da diurnisti hitreje dosežejo uradniške stopinje ter da imajo v bodoče nositi ime „pomoznih uradnikov.“

Denes leži pred nami ukaz, kateri je izdal fml. Jovanovič na čete, katere se vojevati hočejo proti vstašem na jugu. Prva in glavna naloga poveljnika je, da ve ceniti nasprotne moči, da se po njih ravna, da po tem tudi uredi vojsko svojo. Tak poveljnik je fml. Jovanovič. S hladno krvjo slika v ukazu tem situvacijo na jugu, in to je velikega pomena, kajti le tedaj more se zanašati na popolno zmago, če do ro vé, s katerimi faktorji mu je računati. Fml. Jovanovič pozna dobro deželo, on vé ocenjati poletje in zimo v teh krajih, zato tudi dobro čuti, kedaj bode ugoden čas, da se zgrabi z vstaši. Jovanovič navaja v tem svojem ukazu kot prvo težkočo, katero je prestatl njega vojnikom, slabo vreme in zimo, katera je v hercegovskih gorah posebno neprijazna, in to tembolj njega vojnikom, ker je njiso vajeni. Za to, pravi on, da se mora najprej kolikor možno velika armada tam doli zbrati, potem pa da treba skrbeti za primerno stanovanje vojnikom, dobro obleko in krepilno hrano: „Razširjenost vstaje in malo število čet silijo nas najprej, da se pomnoži vojna in da čakamo ugodnega letnega časa, predno energično udarimo na nasprotnika.“ Za to neče tudi Jovanovič prej udariti na vstaše, dokler si nij popolnem v svesti zmage, a žal! da tudi vstaši ne zamude te prilike, tudi oni skrbje za to, da pomnože kolikor možno svoje čete, si na kopicijo živeža in si utrdijo svoja mesta. A z gotovostjo se smemo zanašati, da se bode Jovanoviču posrečilo pomirjenje vstašev, kedaj? se pač natančno določiti ne more. Do zdaj so se vršili in se še zdaj vrše bolj le navadni pretepi, kakor pa boji.

Povedali smo uže, da se je ostro govorilo v ogrskejski poslanskejski zbornici proti berlinskemu „schulvereinu“, a izgovorila se nij še slednja beseda. Ta „schulverein“ hoče baje zdaj Magjarom s posebno izjavo dokazati, da besede, govorjene v ogrskem parlamentu, nijso resnične. Nu, mi menimo, da bodo tudi to „izjavo“ v so odločnostjo in s primernimi besedami pobili Magjari. Pobijajmo tudi mi vse naš narod demoralizujoče, grdeče in zasramujoče kukavice — častimo sami sebe!

Vnanje države.

Dunajski dopisnik „Standarda“ poroča svojem listu o razgovoru z bolgarskim ministrom za vnanje poslove, Vulkovičem, o panslavističnih agitacijah in o govorih Skobeljeva. Vulkovič je baje dejal, da „slovanski svet potrebuje pred vsem miru. Ta potreba je še večja pri balkanskih Slovanih nego pri Rusiji . . . Avstro Ogrska prav lahko vstajo v Bosni in Hercegovini pomiri, ne da bi prestopila črnogorske meje, se ve da, če pri tem monarhija ne izgubi potrpežljivosti. Na počasne in razumne Slovane napravilo bode večji utis, če vidijo, da napreduje Avstro Ogrska s premišljenostjo in jim pokaže, da ima sredstva in junaštvo, da plašljive nasprotnike povsod in vsak dan napada, dokler se ne utrudijo. Za doseg tega smotra niti nij potrebna velika vojna . . . Kratko, končal je Vulkovič, prepričan sem, da se nij bati ni ruske vojne, ni splošnega slovanskega gibanja, ne le v tem letu, marveč še dolgo časa ne.“

vaden. Pesnik zamolči, je-li je Gašperja priklical ali ne, v svojej srčnej bolesti le toliko pové, da „odmaršira“ jutri na Vlaško in vpraša ljubico, kaj mu bode podarila za spomin. Ta ponudi mu pušelček iz zlahtnih rož. A pesnik, ki je bil menda pričakoval kaj bolj izdatnega, morebiti kako kračo, nevoljuo odvrne:

Kaj nuca mi ta pušela,
K' se hitro posuši.

V jednem svojih pisem gospod F. H. sicer trdi, da „kdor hoče ljubiti, mora trpeti“, a na drugejs strani pa je čisto drugačnih mislij:

Ko vedel bi jaz uganiti,
Da bi Vi me mogli ljubiti,
Pač nekaj za to bi jaz dal,
Ker zopet bi mirno zaspal.

Saj je tudi treba, da spi, kajti njene oči „so kakor sveča, ki mirno gori“ (na pr. lojeval!), v „manirah je takih zrejena, ko b'la bi princeznja rojena“.

Da, da!

V deželi črna noč leži,
Nobena lučka ne brli

v Haderlapovih pesnih namreč, zato podajemo le še štiri zadnje vrste:

Ruski državniki tožijo, da propada ruska trgovina, ker jo zatirajo tujci, katerim je podelila vlada preveč in prevelikih privilegij in tujci ti so Nemci. „Rusija se mora otresti tujcev, potem postane Rusija stoprv prava Rusija,“ dejala je madama Adam.

V seji srbske skupščine dne 22. t. m. stavil je poslanec Milija Milovanović v imenu radikalcev predlog, naj pravosodni minister izdela postavni načrt, po katerem bode znašalo najvišje plačilo posameznih uradnikov 4800 frankov in najvišja penzija 2400 frankov na leto. Dalje je predlagal, naj se oni, ki so bili iz političnih ozirav penzionirani, zopet v službe vzprejmo, ali pa naj se jim popolnem odvzame penzija.

Mej špansko vlado in papežem se je s tem doseglo sporazumjenje, da ne gredo španski romarji vsi na jedenkrat poklonit se papežu, nego le posamezne občine, pod vodstvom škofov in nadškofov. Tako se misli preprečiti vsaka demonstracija.

Dopisi.

Iz Kroke 23. februarja [Izviren dopis.] Preteklo je komaj leto, kar smo spremili nam nepozabljivega prijatelja in zvestega uda čitalnice gosp. Fr. Pirca k večnemu počitku in zopet nova izguba. Dne 21. t. m. zjutraj naznanjal nam je iz lin tukajšnjih cerkvenih stolpov tužni mrtvaški glas zvonov, da se je zopet ločil zvest ud in odbornik čitalnice bivši veliko let občinski in šolskega krajnega sveta odbornik vri narodnjak Anton Šolar, posestnik in še samec v 58. letu starosti. Društvo „Čitalnica“ razobesila je ta dva dni črno zastavo in mu položila dva lepa venca na rakev. Včeraj popoldne ob 4. uri spremili smo ga čitalnicarji z zastavo k večnemu počitku; zapeli so mu čitalnični pevci pred hišo lepo in močno genljivo pesen „Nad Zvezdami“ v cerkvi in pri jami „Blagor mu, ki se spočije“. Potem smo se ločili z mislijo: Narodnjak z dušo in telesom, počivaj v miru, pogrešali te bomo vsikdar, posebno pri volitvah. Bil je trdnega značaja kakor skala za narodno reč. Naj ti bo zemljica lahka!

Iz Celovca [Izv. dop.] Da čestiti bralci „Slovenskega Naroda“ razvidijo, kako lepo g. Mačnik, zloglasni pisac protesta proti g. dru. Vošnjaku, s svojimi ponemčenimi prijatelji vred v listu „Freie Stimmen“ pisari in kakšne kulture se imajo slovenski Korošci od te svojati nadejati, priobčim pamflet, katerega je prinesel ta list v svojej 5. številki. Glasi se:

Aus Suetschach, dem Geburtsorte des Herrn Professor Andreas Einspieler, erhalten wir folgendes Eingesendet:

Professor Gospod Andreja,
Ich lese Vašga časnika,
Pa mislim, da je cajt verloren,
Vi pridgate nur tauben Ohren.

Le šimfajte prav fürchterlich,
Uns Windischen to vse je glih.
Slovenci selber hočmo znat
Po nemški šribati in brat.

Kaj hoče svet, da nam se še dopada?
Kaj hočemo želiti si sami?
Do polne sreče up nam pač upada,
Najboljši je, kdor si najmanj želi.

Nijmo si želeli in pričakovali veliko, a še to bilo je preveč. Po godu nam je le pohlevnost in ponižnost gospoda pisca, da je vsaj Preširnu odmeril prvo mesto. Za Preširnom pride Jenko — za njim pa Haderlap — tako je prav! To je geometrična progresija v našem slovstvu!

Knjižica ima na čelu podobo Slovenke v pěči, katera pa nevoljna gleda proč, baje zato, ker so jej naredili „prekufrast“ obraz. In

Marjetica se je zaklela
Da nikdar neče več cvetet'.

posnemamo jo tudi mi, da si nam nij treba se zaklinjati, ker smo z berilom pri kraji in zdaj v postu nij, da bi še mislili na ljubimska in jednaka pisma, tudi vdove nečemo v postu snubiti, zlasti ne po receptu gospoda F. H., ki jej piše: „Slecite torej črno obleko žalosti —“! Kdor hoče to knjižico kupiti, dobi jo pri J. Giontiniji v Ljubljani.

Gašper brodnik.

Das Windische blos nueamo,
Wenn reden wir z ljub' mamico
Alj ockam, bratom mit dem Knecht
Nur da slovensko kommt uns recht.

Doch wenn ich gehen will po svet,
Nur zwei, drei Stunden, štir alj pet,
Gleich muss ich gehen wieder ham,
Če druge Sprache ne poznam.

Drum pan Andreja, bitt' sein S' still
In čujte, was ich sagen will:
Vi pridgate nur tauben Ohren,
Papir in muja sind verloren.

Evo masla nemške kulture! Gotovo je, da ta pamflet nij v Svečah doma, kajti mi poznamo Svečane kot čvrste narodnjake in smo prepričani, da ga v Svečah nij takege neotesanca, kakeršen je pisatelj tega pamfleta.

Pričakujemo pa tudi, da se bodejo Svečanje genoli, ter odločno in javno izrekli, da to blato nij v Svečah doma. Vsakako pa mora nas koroške Slovence veseliti, da taki neotesanci ne pripadajo narodnej našej stranki. Radi jih prepustimo Nemcem, kateri so jih vredni.

Od hrvatske meje [Izv. dop.] „Slovenski Narod“ prinesel je dne 8. febr. t. l. dopis z Dunaja opozorjuoč, da naj se gane narod glede slovenskega jezika pri sodnijah s peticijami na državni zbor. Čitali smo kmalu potem, da je mestna občina Črnomeljaska odposlala peticijo na Dunaj in za njo odposlalo je 18 belokranjskih občin jednake peticije. Ko smo čitali omenjeni članek, mislili smo, da je ne bode občine na Slovenskem, ki ne bi jednake peticije odposlala. Narod, masa ljudstva ne bode molčala, ampak narod, ki uže toliko let bije boj za najdražjo svetinjo, za jezik svoj, bode povzdignil svoj glas. A narod molči! Le Belokranjci, oni bojniki, ki vedno stoje kot skala, kadar je treba za narodno stvar, oni so povzdignili svoj glas, meneč, da se jim pridruži na stotine slovenskih občin. Kaj torej odlašate? V tacih slučajih nij dobro odlašati; tudi nijso več časi, da bi se moralo za vsako stvar dregati. Kje ste, narodnjaki, ganite se vender! Ako pošljejo peticije le nekatere občine, je tudi utis majhen; kadar pa grmi, takrat se potresa in strese. Saj vidite, kako se z nami počenja. Tu se zavrne slovenska vloga, tam zopet drugi izdaje ukaze, braneč se z vsemi štirimi zoper slovenski jezik. (Konec dopisa smo morali izpustiti, da ne zapademo zopet konfiskaciji. Uredn.) Vidov.

Z Dunaja 22. februarja. [Izvirni dopis.] (Pustni večer v „Sloveniji“.) Prav zabaven večer priredili so si slovenski vseučiliščniki za pust v „Sloveniji“. Berilo gospoda Štreklja vzbudilo je mnogo smeha. Pele so se razne slovenske in slovanske pesni. Došlo je mnogo udov od hrvatskega „Zvonimira“. Da se družijo z veseljem i korist, improvizirana je bila loterija na slike gospoda Vesela, akademika, za suho blagajno „Slovenije“ in za Narodni dom v Ljubljani. Za dijaške razmere nabrala se je hvalevredna svotica, za kar gre vsa pohvala gospodu Veselu.

Veselje zavladalo je vseobče, ko so se razni dobitki po večkrat dražili, da bi se na ta način bolje dosegel dobrodejni namen.

„Zvonimirovi“ pevci zakročili so nam več krasnih pesnij, nastavljeni fiškusi prizadevali so si vsak po svoji moči razveseljevati društvenike in goste. In kako lepo se je zopet nazdravljalo hrvatsko-slovenskeje vzajemnosti!

Gospod profesor Glaser sprožil je v navdušenem govoru misel, naj se na Slovenskem snujejo pevska in telovadna društva ter naj se Nemce posnema v tem, da se jedno leto na Koroškem, drugo leto na Štajerskem itd. napravljajo svečanosti, katerih udeležujejo se pevci itd. iz raznih slovenskih pokrajin. Tako bi se dobro budila in krepila zavest in vzajemnost slovenska. „Slovenije“ udje, iz raznih slovenskih pokrajin, naj delujejo v prosep domovine v tem zmislu!

Domače stvari.

— (Za „Narodni dom“.) Kakor smo uže v tem listu naznanili, se je v gostilni „pri avstrijskem caru“ ustanovil „prvi klub za nabiranje

darov za „Narodni dom“ Kakor se nam poroča, ima ta klub uže čez 60 članov, kateri so se zavezali darovati razne dnevne, tedenske ali mesečne zneske. Od teh svojih članov dobil bode klub uže v tem meseci — po zdanjem številu članov — nad 80 gld. in jednaka svota nabrala se bode vsak mesec. Klub ta ima tudi svojo nabiralnico v gostilni „pri avstrijskem caru“, v kavarni „Valva-zor“ in pri g. dr. Jenku. Če pomislimo, da bode povprečno ta svota darovana na leto znašala okolo 1000 gld., ne moremo pač družega omeniti, nego reči: Rojaci, posnemajte te blage može — storite tudi vi tako in kmalu bode stal „Narodni dom“.

— (Prošnje za slovenske srednje šole) so poslale državnemu zboru občine: trg Braslovče, trg Rečica, trg Ljubno, Bočna pri Gornjem gradu na Štajerskem in trg Cirknica na Kranjskem.

— (Za napravo deželne nadsodnije v Ljubljani) poslalo je 17 občin iz Dolenjskega prošnje državnemu zboru, kateremu so bile oddane od poslanca g. Pfeiferja.

— (Iz Razdrtega) se nam piše: Pri večrajšnji občinski seji v Hrenovicah se je sklenilo poslati do sl. ministerstva prošnjo, naj se višja nadsodnija prestavi iz Gradca v Ljubljano ter da naj se po Slovenskem v vseh c. k. uradih slovensko uraduje. Ganimo se! Italijan pravi: „Kdor spi, rib ne lovi.“

— (Število Slovencev po ljudskem štenji 1879. leta.) Prihodnji zvezek „Statistische Monatschrift“ razglaša številke ljudskega štenja po narodnosti. Slovenci bodo žalibože iz teh števil razvideli, da se jim je mnogo duš odvzelo po komisarijih, ki so iz njih delali tu Nemce, tam Italijane. Slovencev se je naštel na Kranjskem 447.366 zraven 29.392 Nemcev, na Štajerskem 388.419 (Nemcev 794.841), na Koroškem 102.252 (Nemcev 241.585), v Trstu 26.263, na Goriškem 129.857, v Istri 43.004, na Nižje-Avstrijskem 1611, na Gornje-Avstrijskem 20, na Solnograškem 17, tedaj skupaj **1.140.304** Slovencev. Na Štajerskem se je število Slovencev od l. 1869. do 1879. zmanjšalo od 37.55% na 32.74%, v Trstu od 53.79% na 21.79%, povečalo pa na Kranjskem od 93.67% na 93.72% in na Koroškem (!) od 28.60% na 29.72%. V vseh cislajtanskih deželah je po računih Fikerjevih bilo leta 1869. 5.83% Slovencev od vsega prebivalstva, leta 1879. pa le 5.23%.

— (Iz Cirknice) se nam piše, da je maskarada bila dobro obiskovana in do konca polna življenja in veselja. Maske so bile dobre in jako karakteristične! Elegantni vitezi, slikar „in spe“ iz prihodnjega stoletja, Pavliha, ženica narodne noše, dimnikar i. t. d. bili so po vsem zanimljivi. Dimnikar imel je tako ostro strguljo, močno metlo in gibčne ude, da smo ga hoteli poslati na Vrhniko in še kam, — pst! — nu uže veste po kaj! Očitati pa treba, da Cirkljanov je bilo premalo maskiranih, da je le okolica rešila čast. Rakek Selšček i. t. d. imajo zaslugi za sijajen uspeh!

— (Izkušnje babic) vršile so se 24. t. m. v slovenskem jeziku. Izpit delalo je 12 babic, mej njimi jedna s Koroške. Izkušnjo prestale so vse, štiri s prav dobrim uspehom. Zanimivo je, da na Koroškem, kjer ima učitelj porodništva letno nagrado 100 gld., ako poučuje babice v slovenskem jeziku, uže veliko let nij bilo slovenskega pouka in je torej babica bila primorana, iskati pouka v Ljubljani.

Poziv slovenskim pisateljem!

Matica Slovenska bode po odborovem sklepu od 13. dné t. m. v posebnej knjigi na svitlo dala obširen životopis pokojnega svojega prvosednika dra. Janeza Bleiweisa viteza Trsteniškega. Pisatelji, kateri hoté prevzeti to delo ali vsaj sodelovati pri njem, naj se do 15. dné prihodnjega meseca marca oglašé društvenemu prvosedstvu.

Uredovanje Letopisa za 1882. leto je Maticin odbor izročil podpisnemu prvosednikovemu namestniku, ki se torej usoja uljudno vabiti slovenske

pisatelje, naj mu čim prej, vsakako pa do konca avgusta meseca blagovolijo [poslati rokopise, namenjene za letošnji Letopis. Sprejemali se bodo vanj kakor dosle krajši znanstveni in poučno-zabavni članki. Da Letopis kolikor moči ustreza različnim zahtevam Maticinih družabnikov, je želeti, da je njegova vsebina mnogovrstna, v obče zanimljiva in vsacemu izobraženemu Slovencu umevna: zaradi tega spisi za Letopis z jedne strani ne smejo biti preobširni, z druge ni strogo učenijski. Izvirnim člankom se bode dajala se ve da prednost; mej prevodi bi v prvej vrsti ugajali oni iz slovanskih jezikov, to je iz češčine, poljščine in ruščine. Pisateljska nagrada je različna in se po vzajemnem porazumljenji naprej ustanovi, če treba; v obče po določilih odborovega opravilnika znaša nagrada izvirnim delom: 25 gld. do 40 gld., prevodom 12 gld. do 18 gld. za tiskano polo in se vselej še le izplačuje, kadar je spis natisnen.

Pisatelji, kateri večje slovstvene proizvode pripravljajo, in nameravajo ponuditi jih Matici Slovenskeje, naj jih takoj naznanijo in, kadar bodo gotovi, pošljejo v presojo odboru, ki bode pa sploh v poštev jemal le rokopise, kateri so gledé jezika popolnem godni za tisek.

Maticin odbor pričakuje, da bodo vsi rodoljubni pisatelji slovenski složno podpirali najimennitnejši naš slovstveni zavod, — narodu našemu na radost in korist, svojemu imenu na čast in slavo!

V Ljubljani 23. februarja 1882.

Za odbor Maticice Slovenske:

Peter Grasselli,

prvosednikov namestnik.

Denašnjemu listu je priložen „Poziv“ deželnega odbora za darove za stavbo muzejnega poslopja.

(K. salsoni.) Kjer so bolelni in zdravi navezani na sobo, je Bittnerjev koniferni sprit potrebno sredstvo; ta pripravi, razpršen v sobo, prijeten gozden vzduh, očisti vsled obile vsebine ozona zrak popolnoma in varuje torej pred infekcijskimi boleznimi. Zaradi svojih balzamično smolnatih delov je Bittnerjev koniferni sprit priznано zdravilo pri boleznih v dihalnih organih in živelih. Zaloge so pri drugem inseratu naznanjene. (603)

Dunajska borza

dné 25. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih . . .	73	gld.	55	kr.
Enotni državni dolg v srebru . . .	74	„	50	„
Zlata renta . . .	92	„	—	„
1860 državno posojilo . . .	127	„	—	„
Akcije narodne banke . . .	811	„	—	„
Kreditne akcije . . .	294	„	25	„
London . . .	120	„	60	„
Srebro . . .	—	„	—	„
Napol. . .	9	„	56	„
C. kr. cekini . . .	5	„	65	„
Državne marke . . .	58	„	90	„
4% državne srečke iz l. 1854 . . .	250	gld.	118	„
Državne srečke iz l. 1864 . . .	100	„	171	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	92	„	40	„
Ogrska zlata renta 6% . . .	117	„	50	„
„ „ 4% . . .	84	„	70	„
„ „ papirna renta 5% . . .	84	„	50	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig. . .	104	„	—	„
Dunava reg. srečke 5% . . .	100	gld.	113	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi . . .	119	„	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice . . .	98	„	20	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice . . .	105	„	—	„
Kreditne srečke . . .	100	gld.	173	„
Rudolfove srečke . . .	10	„	19	„
Akcije anglo-avstr. banke . . .	120	„	114	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v. . .	191	„	50	„

Št. 750.

(125—1)

Oklic.

C. kr. okrajna sodnija v Trebnjem naznanja: Na prošnjo gospe Ane Marshall-ove se bode **dné 8. sušca t. l.** vršila prostovoljna prodaja njenih 26 oral obsegajočih zemljišč in s temi vred jednonadstropna, zidana, z opeko krita hiša na velikej cesti v Trebnjem, blizu cerkve in c. kr. pošte, v kateri je uže mnogo let znana in dobro obiskana velika gostilna.

C. kr. okrajna sodnija v Trebnjem,
dné 22. februarja 1882.

Učenec,

star 13—16 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme se takoj v neko prodajalnico z mešanim blagom. Več pové administracija „Slovenskega Naroda“. (127—1)

Hiša z vrtom,

v Ljubljani na zdravem kraju ležeča, se iz proste roke prodaja. Kje? pove iz prijaznosti upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Podpisani p. n. občinstvu uljudno naznanja, da je **gostilno „pri kroni“**

v Gradišči prevzel, kjer hoče z dobrimi pijačami in izvrstnimi, po dunajskejši šegi pripravljenimi jedili najboljše postreči ter prosi za obilno obiskovanje.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1882.

(96—3) **Ignacij Korošec.**

Marijana Rupnik,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 13, na voglu Kolodvorske ulice,

se priporoča v izdelovanje cerkvenih cvetlic, šopkov in vencov za oltarje, ven-cv za bandera in svečnike, tudi za popolne oprave pri novih mašah, vse po primernej ceni. (87—3)

Dá se v najem ali prodaja

v okrajnem in župnem kraju **Litiži** na južni železnici v Kranjskej dobro situirana hiša s štirimi sobami, kuhinjo, stransko sobo in kletjo. Pri hiši je zdaj gostilna in pekarija in napravi se tudi lahko prodajalnica. Ponudbe sprejema F. Müllerjev anonsen-bureau v Ljubljani. (111—2)

Na prsih in pljučah bolehnim!

Gospodu **Jul. pl. Trnkoczyju**, lekarju v Ljubljani, na Glavnem trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlji in pljučnih bolečinah razna sredstva, dokler nijsem poskusil Vašega soka iz **kranjskih planinskih zelišč á 56 kr.**, in z veseljem sem opazil zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjam Vaš udani **Josip Malešič v Siseku.** (713—4)

Umetne (55—7)

zobe in zobovja

postavlja po najnovjšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom **zobni zdravnik A. Paichel**, poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Lepe in po ceni klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—25)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Marseillska žolca

(Gallerte)

za čistenje in zboljševanje vina, kakor tudi navod se dobi zmerom pri

A. HARTMANNU,

v Ljubljani, v Tavčarjevej hiši.

Opomba. Najboljši uspeh garantiram, če se žolca pri meni kupi (98—2)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—5)

Gastlov kri čistilen čaj,

to jako vplivno dravilno sredstvo iz dobrih, nedražilnih, odprte pouzročujočih zelišč, odpravi vsako nabiranje žolča in zlez, oživlja prebavljalni aparat.

Gastlove posladkorjene kri čistilne kugljice

(škatljica po 30 in 50 kr.) (624—17)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravnejše sredstvo proti zaprtju, migreni, hemoroidom, krvnemu natoku, rvmi in podagr, proti boleznim na jetrih in žolči, proti izpahnenju. Najboljše blato odpravljajoče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge: **Lekarna „pri obelisku“ v Celovec.**

Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logatci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.

Zahvala.

Gospodu **Jul. pl. Trnkoczyju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinskejši bolezni na nogi silno trpeli, in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prikajala in uže več dni nijso mogli stopiti na nogo, se spomnim na **Vaš dr. Maličev protinski evet za 50 kr.**, ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudoviti uspeh, da so se po kratkej rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. **Maličev protinski evet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakejši bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrenejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani (62—2)

Franc Jug, posestnik v Šmariji p. Celji.

Naznanilo.

P. n. občinstvu se uljudno naznanja, da se bode

kupčija z vinom

kakor do zdaj, tako tudi v prihodnje nadaljevala

pri belem volku, pri Lozarji, pri Virantu, v Židovskej ulici, v Gradišči pri Rostu in na Laverci

in da se bodo vina prve vrste in jako žlahtne trte točila.

(124) **Lenčejevi dediči.**

Zatekel sem se k Vašej zdravstvenejši sladnej čokoladi št. 1 in uže po tridnevem vporabljenji dobil sem v veliko svoje in svojih sorodnikov začudenje zopet zdravje.

(Te besede govoril je ozdavljeni.)

Vsem bolnikom,

kateri bolehaajo na želodci in na plučih, na pomanjkanji krvi, prehlajenji, kašlji, hripavosti, na bledici in hemoroidih, se lahko pomaga.

C. kr. dvornemu za ožniku **IVANU HOFFU**, kr. komisijskemu svetniku, posestniku c. kr. zlatega križca s krono, vitezu visokih redov, izumitelju in jedinemu izdelovatelju **Ivan Hoffovejši** sladnega izlečka, dvorni založnik skoro vseh knezov Evrope, na Dunaji, fabrika: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, pisarna in fabr. zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8.

Nj. Veličanstvo

kralj danski je po svojem adjutantu naznanil fabrikantu **Ivanu Hoffu**, da zelo visoko cenil njegov sladni izleček. „Jaz sem“, tako se glasi kraljeva izjava, „z veseljem opazil pri sebi in pri mnogih članih svoje hiše zdravstveno moč Hoffovejši sladnega izlečka.“

Zahvala.

Vaše blagorodje!

Ne morem si kaj, da Vam z odkrito in najtoplejšo zahvalo javim, da sem po trikratnej, v kratkem času se ponavljajočej vnetij prsue urene, davici, bljevanji krvi in materije, kratko v stanu popolne onemoglosti, ko so uže vsi mislili, da sem izgubljen, zatekel sem se po nasvetu svojega svaka k Vašej sladnej čokoladi in uže po tridnevem vporabljenji zadobil sem v svojo in svojih sorodnikov začudenje popolno zdravje. **To istinito čudovito zdravje dobil sem**, kakor omenjeno, po vporabljenji sladne čokolade in sicer števil.

Prosim Vas, čestiti gospod, da vzprejmete te vrstice kot malo znamenje moje hvaležnosti za rešitev mojega življenja in da jih v korist vseh bolehujočih kot priporočilo Hoffovih preparatov. Konečno naj Vam bodi še naznanjeno, da lahko svoje hitro ozdravjenje, osobito, ker vsak tako **hiter uspeh** občuduje, kot resnično potrdim pred Bogom in pred ljudmi. Pozdravljam Vas prav prijazno in se Vam z vso spoštljivostjo priporočam hvalo Vam dolžna

Ana Pestl, tkavčeva žena.

V Ameisu (Dol. Avstr.), 3. decembra 1879.

Zaloga: V Ljubljani: G. Piccoli, Erasm. Birschitz, lekarja, P. Lassnik, H. L. Wen-cel, trgovca s specerijskim blagom. V Gorici: Peter Venuti. (50—4)

G. PICCOLI,

lekár „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajskejši cesti, priporoča p. n. občinstvu naslednje poskušane

medicinske specialitete.

(614—9)

Najboljše in najvplivnejše **pravo norveško**

pohumeljevo jetrno olje

proti mramorici, rrahitisi, plučnici, kašlju itd. itd. v steklenicah á 60 kr., z železnim jodirjem združeno (posebno vplivno pri malokrvnih in kjer treba čistenja krvi) v steklenicah á 1 gld.

Še pred beneško republiko privilegirani

Staroslavni

brejšjanski zdravilni obliž,

vplivnejši kot vsako jednako v prodaji se nahajajoče sredstvo, se s posebnim uspehom rabi pri revmatiznih, podagrinih, živčnih in ledvičnih bolečinah, pri slabosti kit, pri prsnem prehlajenji, otiskah itd. itd.

1 kos 25 kr.

10 let uspeh!

Tuberosno mleko.

Po vsakodnevnej rabi tega mleka, iz vegetabilnih in neškodljivih substancij

Naročila se izvrše najhitreje s poštnim povzetjem.

sestavljenega, postane kožamehka, žametasta in nežna, hepaticne pike, pege, ogrei, srabi, nenaravna rudečica zginejo, prezgodnje gube se odstranijo in polt zadobi zopet svojo gibčnost in svežost.

V steklenicah á 1 gld.

Gumi-Bonbons,

vplivnejši kot vsak v prodaji se nahajajoči bonbon, se rabiyo z najboljšim uspehom pri kašlji, hripavosti in kataralnosti dihalnih organov. V škatljicah á 10 kr.

Znamenito!

Kot slavno izkušeno, nepreseženo naravno zdravilno sredstvo pri trganji po udih, revmatizmu, živčnej slabosti, pri bolečinah v hrbtu ali v prsih se more od kemika **Ludevita Koča** izumljeni in od njega narejani

eter iz smrekovih iglic najtopleje priporočati.

Cena 1/2 steklenici 40 kr.,

1 steklenici 70 kr.

Umrli so v Ljubljani:

22. februarja: Viktorija Cescutti, vrtnarjeva hči, 10 mes., Marija Terezijska cesta št. 10. — Franc Podrekar, bra-njevec, 35 let, Rečne ulice št. 8, za jetiko.
23. februarja: Neža Grum, gostinja, 75 let, Pred škofijo št. 12, za sprljenjem drobu. — Jožeta Modoc-čevičarjeva hči, 4 dni, Florjanske ulice št. 39, za slabostjo.
V deželnej bolnici: 23. februarja: Uršula Mežnar, dvinarica, 22 let, za hidropsijo.

Tujci:

24. februarja, — Urbancič iz Turna. — Steinmassler z Dunaja. — Straub z Dunaja. — dr. Krapsch iz Dignano. — Dillinger, Himmelbauer, Steiner z Dunaja. — Kummerer iz Pong-lafajna. — Luk iz Prage.